

חנוך בשמחה

1. מאורות הראי"ה לחנוכה ארבע פרשיות ופורים / חנוכה / ה.

מאי חנוכה. ההכנס בענין מחודש מתמיד יאמר בלה"ק [=בלשון הקודש] חינוך, "חנוך לנער" (משלי כו ו), וראוי להאמר חינוך הבית במקרא (תהילים ל א).

א1. עקבי הצאן קיז

הענג והשמחה, הם דברים מוכרחים להיות מתלוים אל כל עסק רוחני; רק כשיתענג האדם וישמח במעשה הטוב והיושר, אז יהיה תרוץ לעשותם בתכלית עלמותם ולהוסיף עליהם מדי יום ביומו... כל פעולות רגשות ומחשבות הנעשות מצד הכרח ומועקה, בין שתהיה המועקה חמרית או רוחנית אינם בתכלית שלמותם... לא לבד הידיעה והתועלת נקבל בלמודנו, כי-אם גם שפע הברכה החיים והשלום, של הענג והשמחה הפנימית, שהם ירחיבו צעדינו וינשאו את רוחנו, ברום עזה של תורה, שרק מרב כל נוכל בטח לעבוד את ד' בשמחה ובטוב לבב.

ב1. רש"י שיר השירים פרק ג פסוק יא

וביום שמחת לבו - זה שמיני למילואים שנתחנך בו המשכן במדבר.

2. ספר החינוך - מצוה תיט

מדיני המצוה מה שאמרו זכרונם לברכה [סוכה מ"ב ע"א], מאימתי מתחיל האב ללמד את בנו תורה, משיתהיל לדבר מלמדו תורה צוה לנו משה [דברים ל"ג, ר"ז], ופסוק ראשון מקריאת שמע שהוא שמע ישראל [שם ו', ד']. ואחר כך מלמדו מעט מעט מפסוקי התורה עד שיהא בן שש או בן שבע שמוליכו אצל מלמדי תינוקות. וראוי לכל בן דעת שיתן לבו שלא להכביד עול הילד בלימוד בעודנו רד האברים ורד הלבב, עד שיגדל ויתחזק כח לבו ותוקף אבריו, ועצמותיו ימלאו מוח, ויוכל לסבול יגיעת הלימוד ולא יקרנו חולי ההתעלפות בסיבת היגיעה רבה עליו...

א2. ספר דרך חיים - פרק ה משנה כא

ואמר בן שלש עשרה למצות ודבר זה מפני שכל זמן שהאדם קטן אין ראויים לו המצוות שיהיה מחוייב בהם עד שבא לכלל איש, והמצוות הם גזירות על האדם שמחוייב בהם האדם, ולא שייך צווי ואזהרה אלא למי שהוא איש ועל זה שייך אזהרה אבל מי שאינו איש לא מקבל צוואה ואזהרה כמו שהם דברי תורה, אבל יש מצוה לדבר עם התינוק בלשון רכה ולחנך אותו והזמן הוא בן שלש עשרה...

3. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף נ/א

אמר רב יצחק באושא התקינו שיהא אדם מתגלגל עם בנו עד שתיים עשרה שנה מכאן ואילך יורד עמו לחייו.

א3. רש"י כתובות דף נ/א

מגלגל עם בנו - אם מסרב מללמוד יגלגל עמו בנחת ובדברים רכים.

ב3. מדרש רבה שמות פרשה מא פסקה ה

מהו "ככלותיו"? אר"ש בן לקיש: כל מי שהוא מוציא דברי תורה ואינן ערביין על שומעיהן ככלה שהיא עריבה לבעלה נוח לו שלא אמרן.

ג3. רש"י על דברים פרק לב פסוק יא

(יא) כנשר יעיר קנו - נהגם ברחמים ובחמלה כנשר הזה רחמני על בניו ואינו נכנס לקנו פתאום עד שהוא מקשקש ומטרף על בניו בכנפיו בין אילן לאילן בין שוכה לחברתה כדי שיעורו בניו ויהא בהן כח לקבלו: על גוזליו ירחף - אינו מכביד עצמו עליהם אלא מחופף נוגע ואינו נוגע...

4. רמב"ם יד החזקה - הלכות איסורי ביאה פרק יד

(ב) ומודיעין אותו עיקרי הדת שהוא ייחוד השם ואיסור עכו"ם ומאריכין בדבר הזה ומודיעין אותו מקצת מצוות קלות ומקצת מצוות חמורות ואין מאריכין בדבר זה... ואין מרבין עליו ואין מדקדקין עליו שמא יגרום לטרדו ולהטותו מדרך טובה לדרך רעה שבתחלה אין מושכין את האדם אלא בדברי רצון ורכים וכן הוא אומר בחבלי אדם אמשכם ואחי"כ בעבותות אהבה:

5. ספר "הקדמות" הרב אשלג (בעל הסולם)

כי אין כפיה נוהגת ברוחניות. ואפילו בגשמיות אינה מסיטרא דקדושה. והכוונה, אם אדם צריך להטריח את עצמו ללמוד תורה ולהתפלל אין זה מסיטרא דקדושה, אלא הכל צריך להיות בהנאה כמו שכתוב "עבדו את ה' בשמחה".

6. ספר מסילת ישרים פרק א - בבאור כלל חובת האדם בעולמו

והנה מה שהורונו חכמינו זכרונם לברכה הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא.

7. אורחות צדיקים עמ' פג

"... וכל העושה המצוות בשמחה יש לו שכר אלף ידות יותר ממי שהמצוות עליו למשא."